

Opiskelun esteettömyys ja oppimisvaikeudet

KT, EO Tarja Ladonlahti, JY
tarja.ladonlahti@jyu.fi
20.3.2018

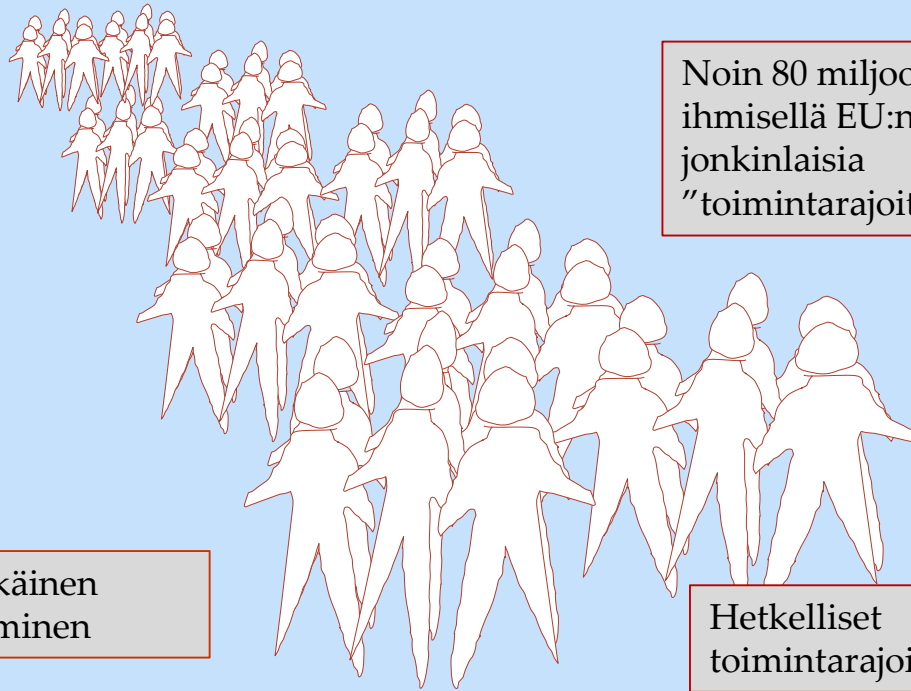
Monilla opiskelijoilla opiskelun haasteita

8-14%
korkeakoulu-
opiskelijoista
(USA, Britannia,
Suomi)

Elinikäinen
oppiminen

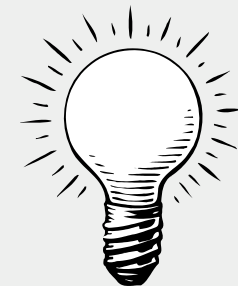
Noin 80 miljoonalla
ihmisellä EU:n alueella
jonkinlaisia
"toimintarajoitteita"

Hetkelliset
toimintarajoitukset

Esteetön opiskelu korkeakouluissa

- ✓ Lain mukaan ketään ei saa syrjiä iän, etnisen tai kansallisen alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden, sukupuolisen suuntautuneisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella (§ 6)
- ✓ Valtakunnalliset, velvoittavat ohjeet opiskelun esteettömyyteen ja saavutettavuuteen melko vähäisiä.
- ✓ Yliopistoilla omia ohjeita ja linjauksia.
- ✓ Korkeakoulut tekevät yhteistyötä (mm. ESOK-verkosto)
- ✓ Design for all –periaate

Mitä esteettömyysperiaatteet linjaavat?

- ✓ Esim. JY: Rehtorin päätös esteettömästä opiskelusta 2014. Koskee soveltuvin osin avointa yliopisto-opetusta ("Avoimen yliopiston on mahdollisuuksien mukaan noudatettava esteettömän opiskelun periaatteita toiminnassaan)
- ✓ Periaatteiden tavoitteena on varmistaa, että yliopiston kaikki käytänteet ja toiminnat toteuttavat yhdenvertaisuuslain (20.1.2004/14) säädöksiä.
- ✓ Ympäristöjen ja käytäntöjen esteettömyys
- ✓ Yksilölliset järjestelyt
- ✓ Eri tahojen vastuut ja velvollisuudet
- ✓ Nimetyt esteettömyysyhdyshenkilöt yksiköissä tai laitoksilla.

Kertoako omista oppimisvaikeuksista, toimintarajoitteista tai vammaisuudesta?

Milloin kurssi on esteetön ja saavutettava?

Kuka vastaa opetussuunnitelman mukautuksista ja joustoista?

Mitkä apuvälineet ja/tai -ohjelmat ovat luvallisia?

.....

Millaiset tenttijärjestelyt ovat mahdollisia?

Mitä opettajan pitäisi tietää?

Millaisia yksilöllisiä järjestelyjä on mahdollista saada?

Minullako oppimisvaikeuksia - tunne itsesi oppijana!

- ✓ Visuaalinen, audiitiivinen, kinesteettinen – ”höpö höpöä” vai hyödyllistä pohdintaa?
- ✓ Tunnista myös omat vahvuutesi oppijana
- ✓ Toimita tarvittaessa todistus esim. oppimisvaikeuksistasi tai muusta opiskelun erityisjärjestelyjä vaativasta asiasta.
- ✓ Aikuisten luki-testit (lisätietoa esim. kotikunta tai erilaisten oppijoiden liitto)

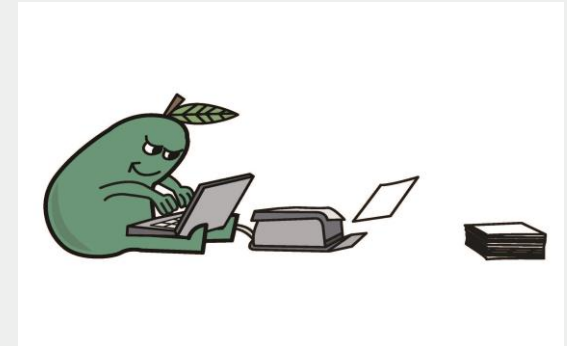

Järjestä itsellesi suotuisat opiskeluolosuhteet!

- ✓ Varaa riittävästi aikaa opiskeluun.
- ✓ Aloita valmistautuminen ajoissa ja tee opiskelusuunnitelma.
- ✓ Järjestä itsellesi sopiva opiskeluympäristö
- ✓ Jaa opiskeltava asia pienempiin osiin, aseta osatavoitteita.

- ✓ Pohdi mikä suoritustapa sopisi sinulle, jos tarjolla on vaihtoehtoja. Vaikka vaihtoehtoisia suoritustapoja ei olisi, voit kysyä mahdollisuutta esim. lisäaikaan tai suulliseen tenttiin.

Hyödynnä oppimisessa useita aistikanavia!

- ✓ Oppiminen on monikanavaista: kuuntele, katsele, piirtele, liiku, laula, puhu, koskettele...
- ✓ Hyödynnä äänikirjoja.
- ✓ Hyödynnä tallenteita.
- ✓ Kysy voitko nauhoittaa luennon.
- ✓ Esim. silmien sulkeminen voi auttaa keskittymään kuuntelemiseen.
- ✓ Piirtely saattaa auttaa keskittymään.
- ✓ Muistiinpanoja voi tehdä piirtäen jos kirjoittaminen on työlästä. Kuvat toimivat myös muistin tukena.

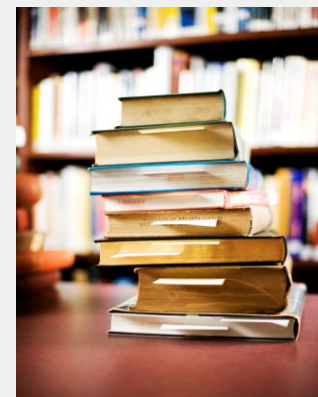

Fingerpori

Keskity olennaiseen

- ✓ Tutustu opiskeltavan jakson osaamistavoitteisiin
- ✓ Opettele erottamaan pääkohdat
- ✓ Tutustu materiaaleihin monivaiheisesti (yhteenvedot, sisällysluettelot)
- ✓ Pyydä opettajalta diat etukäteen – voit perehtyä asioihin etukäteen, eikä tarvitse kuunnella, lukea ja kirjoittaa yhtä aikaa.

Vinkkejä lukemisen, muistin ja ymmärryksen tueksi

- Hyödynnä värejä muistin tukena.
- Auttaako alleviivaus?
- Hyödynnä numeroita.
- Piirrä kuvia muistin tueksi.
- Tee käsite- tai miellekarttoja.
- Pyydä, kysy ja keksi esimerkkejä
- Hyödynnä aikaisemmin oppimaasi ja kokemusmaailmaasi.
- Jos teksti ”hyppii”, käytä apuvälineitä (esim. viivoitin, värikalvot, näytöllä tekstipohjan värin vaihtaminen)
- Onko mahdollista vaihtaa fontti? (”Dyslexia –fontti”, suurentaminen)
- Muut apuvälineet ja sovellukset?

Appsit ja multimodaalisuus oppimisen tukena

Lisätietoa saat klikkaamalla kuvaa

Puhe tekstiksi iOS

Puhe tekstiksi Google dokumentilla

Live Caption

Dragon Dictation

Muistiinpanot

Voice Dictation

Google Drive

Puhe tekstiksi Android

Teksti puheeksi Microsoft

Live Caption

Speechnotes

Word Online

OneNote

Teksti puheeksi iOS

Teksti puheeksi Android

Voice Over

Voice Dream Reader

Voice to Text

Voice Dream Reader

Muistiinpanot (iOS, Android, Microsoft)

Evernote

OneNote

Muistiinpanot

Viperevomas
EU:lta
2014-2020

VAMLAS
HÄMEEN AMMATTIYHTEISÖKESKUS

HAMK
HÄMEEN AMMATTIYHTEISÖKESKUS

CC BY-SA HAMK

http://www.hamk.fi/opiskelijalle/avustavan-teknologian-verstas/Documents/appsit_multimodaalisuus.pdf

<https://www.celia.fi>

Luennolla, tentissä tai tehtävissä sinua voi auttaa...

- Luet tehtävän huolella ja merkitset tehtävänannon eri vaiheet/osat esim. numeroin.
- Luet tehtävänannon ensin kokonaan läpi, aloitat siitä, mikä tuntuu helpolta, käytät ”suttupaperia.”
- Suunnittelet kirjoitettavan tekstin.
- Hyödynnät tietokoneen oikolukuohjelmaa.
- Pyydät lisäaikaa tenttiin.
- Kysyt voitko käyttää teknisiä apuvälineitä, esim. tietokonetta tentissä.

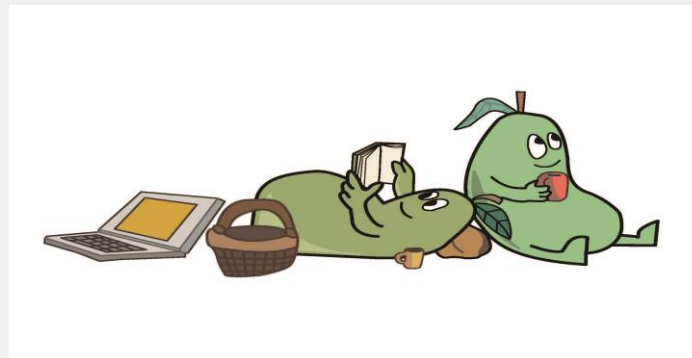
Kun vieraan kielen opiskelu tai vieraalla kielellä opiskelu on vaikeaa

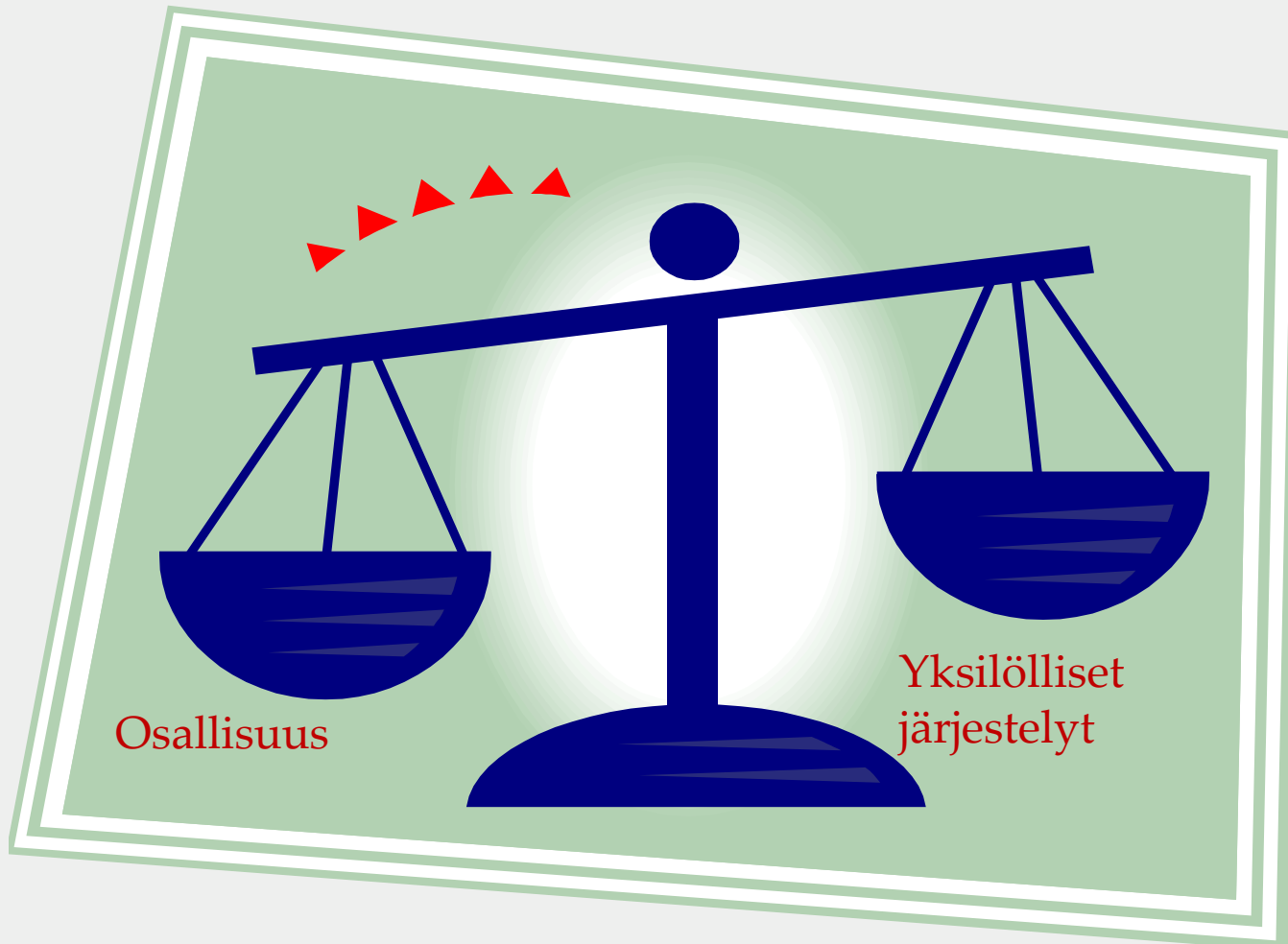
- Kuuntele vierasta kieltä, vaikka et ymmärtäisikään sitä: kielen rytmi, melodia ja ääntämys tulevat tutuksi.
- Ääneen lukeminen on tehokas tapa oppia kieliä: auttaa yhdistämään kirjoitetun ja puhutun kielen.
- Toista ääneen kuulemaasi.
- Liitä kieli arkeesi: kuvaile toimintaasi vieraalla kielellä.
- Keksi muistisääntöjä (käyttäen esim. aakkosia tukena)
- Sanojen kirjoittaminen voi auttaa mieleen painamista.
- Ota pieniä tavoitteita: esim. yksi epäsäännöllinen verbi päivässä.
- Joka sanaa ei tarvitse ymmärtää.
- Aiheeseen liittyvä suomenkielinen oheismateriaali voi helpottaa käsitteiden ymmärtämistä ja ”suomentamista”.

Usein myös vertaistuki auttaa!

- Kannattaako kertoa omista oppimisvaikeuksista?
- Kaverin/kavereiden kanssa opiskelu keskustellen voi olla tehokasta
- Kysy, jos mahdollista, kun et ymmärrä.

Osallisuus

Yksilölliset
järjestelyt

Kiitos osallistumisesta!

Menestystä opiskeluun!

